

der ikke allerede henlægger tilsynet med lovgivningens overholdelse til en bestemt myndighed, sker en lovfæstelse af denne tilsynspligt. En sådan tilsynspligt må antages allerede at påhvile myndighederne i kraft af almindelige uskrevne forvaltningsretlige regler.

Endvidere foreslås, at bestemmelsen ledsages af en hjemmel for ministeren til at fastsætte nærmere regler for udøvelsen af tilsynsvirksomheden. Sådanne nærmere regler vil forinden udstedelse blive forhandlet med de kommunale organisationer. Dette gælder også eventuelle regler om tilsynsmyndighedens indgivelse af politianmeldelse for lovovertrædelser, idet bemærkes, at sådanne regler vil få vejledende karakter.

Lovforslaget følger udvalgets forslag om, at kommunalbestyrelsen underretter tilsynsmyndigheden om ulovlige forhold, idet den ofte i sin egen skab af bygningsmyndighed vil blive bekendt med sådanne forhold.

Udvalget har peget på det uheldige i, at det – bortset fra kommuneplanlovens område – kun følger af uskrevne forvaltningsretlige regler, at tilsynsmyndigheden skal søge et konstateret ulovligt forhold lovliggjort fysisk, hvis forholdet ikke efterfølgende lovliggøres retligt. Retlig lovliggørelse kan f.eks. finde sted ved meddelelse af en tilladelse til at opretholde forholdet. Det er imidlertid udvalgets indtryk, at myndighederne ikke i almindelighed betragter det som en utvetydig pligt, at et konstateret ulovligt forhold skal søges lovliggjort enten fysisk eller retligt. Udtrykkelige lovbestemmelser om en sådan pligt vil efter udvalgets opfattelse have praktisk betydning for retshåndhævelsen og i hvert fald bidrage til en større ensartethed i reaktionen mod konstaterede ulovligheder. Der foreslås derfor en lovfæstelse af en pligt til at søge lovliggørelse i de enkelte planlægnings- og miljølove. Det er herved forudsat, at myndighedens pligt til at søge lovliggørelse kun omfatter overtrædelser, der ikke er af ganske underordnet betydning. I forbindelse hermed kan myndighederne bruge de retshåndhævelsesmidler, der står til rådighed, f.eks. meddele et lovliggørelsespåbud og evt. indbringe sagen for domstolene.

På kommuneplanlovens område foreslås en lovfæstelse af klagemyndighedens adgang til at give klager opsættende virkning og til at fastsætte formen for lovliggørelsen.

Som led i bestræbelserne på at forbedre samarbejdet mellem de myndigheder, der er involveret i retshåndhævelsens forskellige faser, agtes der udarbejdet vejledende regler om tilsynsvirksomheden m.v.

b) *Tinglysning af påbud*

Lovforslaget følger udvalgets forslag om at tilvejebringe hjemmel i de enkelte love for tinglysning af et påbud om lovliggørelse.

I størstedelen af miljø- og planlægningslovgivningen påhviler pligten til at lovliggøre et ulovligt forhold den til enhver tid værende ejer af en fast ejendom og er dermed knyttet objektivt til ejendommen. Pligten er derimod personlig i den forstand, at både et administrativt påbud om at lovliggøre og en eventuel tiltale må rettes mod den konkrete ejer. Skifter ejendommen ejer, må påbudet gentages over for den nye ejer. Når der sker ejerskifte er det dermed af betydning at undgå, at den fysiske lovliggørelse forsinkes unødigt, f.eks. fordi den nye ejer, hvis han ikke har haft kendskab til det ulovlige forhold, vil være tilskyndet til at søge forholdet berigtiget ved retlig lovliggørelse.

Det foreslås derfor, at der kan ske tinglysning af lovliggørelsespåbud, når pligten påhviler den til enhver tid værende ejer af ejendommen. Betydningen af tinglysningen vil være, at en køber kan blive advaret om det ulovlige forhold. Tinglysningen er af oplysende karakter og således ikke nogen betingelse for, at det meddelte påbud er gyldigt og får retsvirkninger. Det bemærkes, at forslaget ikke omfatter miljøbeskyttelsesloven, vandløbsloven og vandforsyningsloven, hvor lovliggørelsespligten kan påhvile personer, der ikke nødvendigvis er ejere af den pågældende ejendom.

c) *Selvhjælpshandlinger*

Der foreslås en vis harmonisering af bestemmelserne om myndighedernes adgang til selv at foretage det fornødne til berigtigelse af ulovlige forhold, hvis den private ikke rettidigt efterkommer et påbud herom. Grundsynspunktet er, at myndighedernes adgang til selvhjælpshandlinger uden forudgående retsafgørelse reserveres til faresituationer, hvor det er nødvendigt med hurtig indgriben, at der i tilfælde af betydelig fare kan foretages selvhjælpshandlinger uden forudgående påbud til den ansvarlige, og at der kan ydes politibistand til gennemførelse af fareafværgende selvhjælpshandlinger. Hvis der ikke foreligger en faresituation, vil forslaget føre til, at der kun kan foretages selvhjælpshandling efter en dom til lovliggørelse.

De gældende regler i miljøbeskyttelsesloven, vandløbsloven og vandforsyningsloven om adgang til selvhjælpshandlinger uden for faresituationer foreslås dog ikke ændret.

Politibistand ydes ifølge forslaget efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem miljømini-